

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1897-1912

Το 1897 ἀπετέλεσε σοβαρὸν σταθμὸν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Ὁ ἀτυχής πόλεμος ἐσήμανε τὴν τελευταίαν ἀπαράσκειον κρατικὴν ἐπιχείρησιν. Ἀπεδεικνύεοι πλέον σαφῶς ὅτι ἡ ὑπὲρ ἡμῶν λύσις τοῦ

Ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς
Γεώργιος Σταύρου

Ἀνατολικοῦ ζητήματος δὲν ἦτο δυνατὴ διὰ μόνων τῶν ἰδίων μας μέσων. Εἴχομεν ἀντιμέτωπον ἰσχυρὰν στρατιωτικὴν δύναμιν. Ἴνα θρασυθῆ αὕτη ἀητοῦντο πολλοὶ συντελεσταί. Ἦτο ἐπάναγκες ὅπως ὀργανωθῶσιν αἱ πολεμικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας. Οἰκονομικῶς τὸ τοιοῦτο δὲν ἦτο ἀμέσως ἐπιτεύξιμον. Εἴχομεν πτωχεύση. Ὡς ἐκ τούτου ἤρξαιο ἡ ἐσωτερικὴ περισυλλογὴ πρὸς ἐξυγίανσιν τῶν οἰκονομικῶν μας πραγμάτων. Ἡ μεσολαβήσασα μετὰ τὸν ἀτυχή πόλεμον εἰρηνικὴ περίοδος μιᾶς δεκαπενταετίας, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ

προϋπολογισμοὶ τοῦ κράτους ἤρχισαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὄχι μόνον νὰ ἰσολογίζωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ κλείωσι κατὰ τὰ τελευταία ἔτη μὲ σεβαστὰ πλεονάσματα, παρακολουθοῦνται ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς προσόδου, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ κράτους. Αἱ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δοσοληψίαι καταλήγουσιν ὡσάντως μὲ πλεονάσματα. Ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ μεγάλου τῆς Διοικητοῦ Στεφάνου Στρέϊτ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπε-

δίωξε κατόπιν τῆς τακτοποιήσεως τῶν μετὰ τοῦ κράτους λογαριασμῶν τὴν ῥύθμισιν τοῦ νομισματικοῦ ζητήματος.

Μετὰ τὴν συγχώνευσιν τῆς Ἑπειροῦδεσσαλικῆς Τραπεζῆς συμφωνήθη ἡ παραχώρησις εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τοῦ ἀποκλειστικοῦ προνομίου ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ τὴν περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου σύμβασιν (Νόμος ΒΩκ' 16 Μαρτίου 1903), καθ' ἣν παρετάθη τοῦτο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1930 καὶ ἐξεχωρεῖτο εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τὸ δικαίωμα τῆς κυκλοφορίας τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1920. Οὕτω τὸ τραπεζογράμματιον τοῦ Γεωργίου Σταύρου ἐξησφάλισεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ αἰμνήστου Στεφάνου Στρέϊτ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα κυκλοφορίας ἐντὸς τῆς ἡμετέρας χώρας.

Παραλλήλως πρὸς τὸν περιορισμὸν τοῦ πρὸς τὴν Τράπεζαν κυμαινομένου χρέους εἰς Δρχ. 10.000.000 συμβαδίζει ἡ διὰ τῶν Νόμων περὶ Διεθνούς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐτησίαι ἀπόσβεσις τοῦ ἀναγκαστικοῦ τραπεζογραμματίου (Δρχ. 94.000.000) κατὰ δύο ἑκατομμύρια.

Ἐν ὅσῳ ἐν τούτοις τὸ τραπεζικὸν γράμματιον δὲν εἶχε τὸ ἀντίκρουσμά του εἰς ὑγιᾶς νόμισμα, ἡ ἐπικαταλλαγὴ ἦτο ἀδύνατον νὰ παταχθῇ.

Συνεπεία τῆς στενότητος τῆς κυκλοφορίας, ὡς ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ 1898 ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς χώρας καὶ τῆς κατὰ 2 ἑκατομμύρια ἐτησίας μειώσεως τῶν τραπεζογραμματίων, ἡ Τράπεζα ἐστερεῖτο τῶν ἀναγκῶν μέσων διὰ τὴν αὔξησιν τῶν εἰς χρυσὸν καὶ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα ἀποθεμάτων της. Ἀλλεπάλληλοι προσπάθειαι πρὸς ἀπόκτησιν μέρους τοῦ συναλλάγματος ἐκ τῆς σταφίδος κατέληγον εἰς πλήρες ναυάγιον τῆς Τραπεζῆς, ἀναγκαζομένης νὰ ἐκποιῇ ἀκόμη καὶ μὲ ζημίαν μέρος τοῦ συναλλάγματος τούτου, λόγῳ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης ἀποκτήσεως τραπεζογραμματίων. Αἱ τοιαῦται προσπάθειαι ἔδιδον λαβὴν καὶ ἐνθάρρυνσιν εἰς τὴν κερδοσκοπίαν, ἔξ ἧς ἐπήγαζον καὶ αἱ μεγάλαι διακυμάνσεις τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος. Οὕτω βλέπομεν τὸ συνάλλαγμα σταθερῶς ἀνερχόμενον κατὰ τὴν τριετίαν 1899 — 1901.

	Μέση τιμή	Ἀνωτάτη	Κατωτάτη	Διαφορὰ ἀνωτάτης πρὸς κατωτάτην
1899	1.56	1.68	1.49	0.19
1900	1.64	1.70	1.50	0.20
1901	1.66	1.72	1.57	0.15

Κατὰ τὸ 1902 ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις ἐκ μέρους τῆς Τραπεζῆς ὅπως γίνωνται δεκταὶ καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ εἰς χρυσὸν καὶ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα. Ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος ἐμφαίνεται ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐνίσχυσις τῶν εἰς χρυσὸν καὶ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα διαθεσίμων τῆς Τραπεζῆς κατὰ τὰ ἔτη 1902—1909.

	Χρυσὸς καὶ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα	Καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑτησίου ἀδείξεσις	Σύνολον τῶν εἰς χρυσὸν καὶ συναλ/μα καταθέσεων	Τιμὴ ἐξωτερικοῦ συναλ/τος
1902	φρ. 11.200.000	842.658	342.658	1.63
3	11.700.000	2.548.374	2.891.032	1.56
4	14.400.000	6.063.163	8.954.195	1.38
5	19.900.000	6.090.680	15.044.875	1.23
6	24.800.000	9.505.645	24.550.520	1.10
7	32.900.000	7.858.134	32.408.654	1.09
8	38.200.000	9.473.419	41.882.073	1.08
9	41.800.000	8.963.846	50.845.919	1.03

Ὡς ἐκ τῶν ἄνω παρατηροῦμεν ἡ Τράπεζα δὲν ἀπησχόλησε πλέον ἀπὸ τοῦ 1906 τὰ τραπεζικὰ της γραμματῖα διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος. Διὰ τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ εἰς χρυσὸν καταθέσεων ἐλύθη τὸ ζήτημα τῆς ἐνίσχυσεως τῶν εἰς μεταλλικὸν καὶ ἐξωτερικὸν συναλλαγμα διαθεσιμοτήτων τῆς Τραπεζῆς. Καὶ ἐνῶ κατὰ τὸ 1902 ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀντικρύσματος τοῦ τραπεζογραμματίου, τοῦ διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπεζῆς κυκλοφοροῦντος, ἀνήρχετο εἰς 23 $\frac{3}{4}$ %, ἐπὶ δὲ τῆς συνολικῆς κυκλοφορίας (περιλαμβανομένων τῶν ἀναγκαστικῶν τραπεζογραμματίων) 9 $\frac{1}{8}$ %, τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1909 εἰς 75.73 % ἐπὶ τῆς διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπεζῆς κυκλοφορίας ἐκ Δρχ. 55.200.000 καὶ εἰς 35.73 % ἐπὶ τῆς συνολικῆς κυκλοφορίας ἐκ Δρχ. 117.000.000. Ἡ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος παρατηρουμένη στενότης τῆς κυκλοφορίας — ὁ μέσος ὄρος τῶν ἑτησίων μεγί-

σιων μέσων ὄρων τῶν δέκα πρώτων ἐτῶν τοῦ αἰῶνος ἐκυμαίνετο εἰς Δρχ. 61.500.000· ἐπὶ δικαιώματος κυκλοφορίας Δρχ. 66.000.000 παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τοὺς μῆνας τῆς συγκομιδῆς τῆς σταφίδος ὁ μέγιστος ὄρος ἀνῆλθε κατὰ μὲν τὸ 1907 εἰς Δρχ. 63.800.000, κατὰ τὸ 1908 εἰς Δρχ. 61.000.000, κατὰ δὲ τὸ 1909 εἰς Δρχ. 64.600.000 — ἐνέβαλεν εἰς νέας σκέψεις τὴν Διοίκησιν τῆς Τραπεζῆς, αἵτινες, συντελεσθείσης τῆς ἰσοτιμίας τοῦ τραπεζογραμματίου πρὸς τὸν χρυσὸν κατὰ τὸ 1909, ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς τὸν νόμον τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1910 (ΓΧΜΒ').

Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπετράπη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ δι' ἴδιον λογαριασμὸν ἔκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων πέραν τοῦ ποσοῦ, ὅπερ δικαιούται νὰ ἐκδοθῇ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους καὶ συμβάσεις, ἐπὶ τῷ εἰδικῷ σκοπῷ ἀγορᾶς χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος κατ' ἀνώτατον ὄριον εἰς τὸ ἄρτιον, ὑποχρέου οὔσης τῆς Τραπεζῆς νὰ πωλῇ τὸν ἀγρασθέντα χρυσὸν καὶ τὸ συνάλλαγμα μέχρις ἐξαντήσεως αὐτῶν, τὸν μὲν χρυσὸν εἰς τὸ ἄρτιον πλέον 1⁰/₁₀₀, τὸ δὲ συνάλλαγμα πρὸς 100⁵⁰/₁₀₀ λεπτά τὸ ἐπὶ Παρισίων φράγκον, ἀναλόγως δὲ ἐπὶ τῇ ἰσοτιμίᾳ τὸ ἐπὶ τῶν ἐτέρων χωρῶν συνάλλαγμα. Τὰ πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἐκδιδόμενα τραπεζικὰ γραμματία καὶ ὁ ἀγοραζόμενος χρυσὸς καὶ συνάλλαγμα ἀναγράφονται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐν εἰδικoῖς λογαριασμοῖς ἐν τῷ παθητικῷ καὶ ἐνεργητικῷ, οἵτινες πρέπει νὰ ἰσολογίζωσι, τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος λογιζομένης εἰς τὸ ἄρτιον.

Ἡ ἄνω τιμὴ πωλήσεως ἰσχύει διὰ τὰ πρῶτα φρ. 25.000.000, τῶν ὑπολοίπων διατιθεμένων τοῦ μὲν χρυσοῦ εἰς τὸ ἄρτιον, τοῦ δὲ συναλλάγματος πρὸς 100¹/₄ τοῦ ἐπὶ Παρισίων συναλλάγματος, ἀναλόγως δὲ ἐπὶ τῇ ἰσοτιμίᾳ διὰ τὸ ἐπὶ τῶν ἐτέρων χωρῶν συνάλλαγμα.

Διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' ἐκδοθέντων τραπεζικῶν γραμματίων δι' ἀγορὰν χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος ἐπετεύχθη ἡ βελτίωσις τοῦ μέσου ὄρου τῶν εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα διαθεσίμων.

Μέχρι τῆς 17/30 Σεπτεμβρίου 1912 εἴχομεν τὰς κάτωθι

σημβάσεις εκδόσεων τραπεζικῶν γραμματίων τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ

14 Σεπτεβρίου 1910	Δρχ.	10.000.000
16 Ὀκτωβρίου 1910	»	5.000.000
25 Νοεμβρίου 1910	»	10.000.000
12 Αὐγούστου 1911	»	10.000.000
5 Ἰουλίου 1912	»	20.000.000
Σύνολον Δρχ.		55.000.000

ἔξ ὧν κατὰ τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1912 ἦσαν ἐν κυκλοφορίᾳ Δρ. 42.000.000. Ὁ ἀείμηστος I. Βαλαωρίτης ὑπῆρξεν ὁ εἰσηγητὴς τοῦ νόμου ΓΧΜΒ, ὅστις ἀποτελεῖ μίαν δόξιν τῆς Τραπεζῆς. Δι' αὐτοῦ μετεβλήθη ἡ Τράπεζα εἰς ῥυθμίστριαν τοῦ ἔξωτερικοῦ συναλλάγματος. Ἡ εὐχέρεια τῆς κτήσεως τούτου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς προσφορᾶς δι' ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων, τῶν ὁποίων ἀντίκρουσμα εἰς ἀκέραιον ἀπέτελε τὸ ἀποκτώμενον συνάλλαγμα, ὡς καὶ τῆς διαθέσεως τοῦ συναλλάγματος, ὡσάκις ἐδημιουργεῖτο ζήτησις τοιούτου, δι' ἀποσύρσεως τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, συνέτειναν εἰς τὴν παγίωσιν τῶν τιμῶν τοῦ συναλλάγματος.

Οὕτω αἱ τιμαὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ συναλλάγματος κατὰ τὴν περίοδον 1909 — 1912 εἶχον ὡς ἐξῆς:

1909	103
1910	99 86
1911	100.02
1912	100

Κατὰ Σεπτέμβριον 1899 ἡ Τράπεζα ἴδρυσεν τὴν Τράπεζαν Κρήτης, συμμετέσχε δὲ εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀνατολῆς (1904). Διὰ τῆς τελευταίας ἀπεσκοπεῖτο ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων ἐν Τουρκίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰδρύθησαν ὑποκαταστήματα τῆς Τραπεζῆς ταύτης ἐν Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καίρῳ.

Διὰ τοῦ περὶ ἐλέγχου νόμου ἐκανόνισθη τὸ δημόσιον χρέος τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ τέλος τοῦ 1898 ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν κάτωθι ποσῶν:

Παλαιά εις χρυσόν δάνεια	Δρχ.	618.2	έκατ.
2 1/2 % Ἡγγυημένον 1898	»	150.3	
Δάνεια εις τραπεζ. γραμμάτια	»	78.6	
Ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία	»	94	
Σύνολον Δρχ.		911.1	έκατ.

Κατὰ τὴν μέχρι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων περίοδον συνωμολογήθησαν τὰ ἐξῆς δάνεια.

A') εις χρυσόν

4 % 1902	Δρχ.	56.250.000	
4 % 1910	»	110.000.000	166.250.000

B') εις τραπεζικὰ γραμμάτια

5 % Σιδ. Πύργου Μελιγαλᾶ	Δρχ.	11.750.000	
1 % Πατριωτικὸν Δάνειον	»	18.000.000	
5 % 1907 Ἀμύνης	»	20.000.000	
5 % 1907 Γεωργικ. Δάνειον	»	10.000.000	
5 % 1909	»	5.000.000	
Ἔντοκα γραμμάτια	»	800.000	
Κατασκευὴ Δ. κτιρίων	»	800.000	66.350.000
Σύνολον Δρχ.		232.600.000	

Κατὰ τὰ ἄνω ἢ αὐξήσεις κατανέμεται ὡς ἐξῆς :

A') Δάνεια εις χρυσόν	φρ.	934.750.000	
B') τραπεζ. γραμ.	»	114.950.000	1.079.700.000
Ἀναγκαστικὰ δάνεια			94.000.000
Σύνολον Δρχ.			1.173.700.000
Χρεολύσια			132.600.000
Χρέος 17 Σεπτεμβρίου 1912	Δρχ.	1.041.100.000	

Ἀναλυόμενα ὡς ἐξῆς :

A') Δάνεια εις χρυσόν	Δρχ.	840.000.000	
B') τραπεζ. γραμμάτια	»	138.600.000	
Γ') Ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία	»	62.500.000	Δρ. 1.041.100.000
Χρέος Δεκεμβρίου 1898	»		941.100.000
Αὐξήσις	»		100.000.000

Ἡ ἐντὸς τῆς 15ετίας νέα ἐπιβάρυνσις ὑπολογίζεται εἰς Δρχ. 100.000.000. Ἐξ ἄλλου τὸ κατὰ τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1912 διαθέσιμον τοῦ Δημοσίου εἰς χρῆμα καὶ ἐν τῷ ἔξω-τερικῷ ἀνήρχετο εἰς Δρχ. 125.000.000 περίπου. Ἐκ τῶν κρατικῶν πλεονασμάτων τῆς 15ετίας κατωρθώθη νὰ γίνουν

Δ. ΜΠΙΣΚΙΝΗ

Κανείς δὲν τὴν ἀγλούθαι παρὰ τ' ἀρνί μονάχο.
(Ἐκ τῆς προσεχοῦς Ἑθνικῆς ἐκδόσεως τοῦ Σολομοῦ)

σιδηροδρομικά ἔργα Δρχ. 68.000.000. (Πύργου — Μελιγαλά και ὁ ἐνωτικὸς Σιδηρόδρομος Λαρίσης — Δεμερλή — Συνόρων), νὰ τακτοποιηθῶσι αἱ ἀποζημιώσεις πρὸς τὰς οἰκογενείας τοῦ Ἰεροῦ Ἀγῶνος, νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐγκατάστασις τῶν ἐκ Βουλγαρίας προσφύγων, νὰ συμπληρωθοῦν τέλος οἱ πολεμικοὶ μας ἐξοπλισμοί. Τὰ ποσὰ ταῦτα ὑπολογίζονται εἰς Δρχ. 300.000.000. Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐξυγιάνσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας συμβαδίζει ἡ βελτίωσις τῆς ὑπηρεσίας τῶν μέχρι τοῦ 1893 συνομολογηθέντων εἰς χρυσὸν δανείων, ἣτις εἶχε ρυθμισθῇ διὰ τῶν περι ἐλέγχου Νόμων τοῦ 1898.

Ἡ βελτίωσις προκύπτει καὶ ἐκ τῶν κάτωθι πινάκων :

Δάνειον	Ποσοστὸν τόκου ἐλάχιστον Δ. Οἰκ. Ε.	Κανονισθὲν ποσοστὸν τόκου			Ποσοστὸν ἀξήσεως 1912 πρὸς ἐλάχιστον Δ. Οἰκ. Ε.
		1902	1907	1912	
5 % 1887	1.72	2.05	2.20	2.36	37 %
5 % 1893	1.60	2.10	2.20	2.40	50 %
5 % 1881	1.60	1.80	2.20	2.50	56 %
1884					
1890					
4 % 1889	1.28	1.26	1.68	2.—	56 %

Τιμὴ Ὁμολογιῶν Ἐθνικῶν Δανείων

	1881	1884	1887	1889	1890	1893
Ἀξία πραγματικὴ	373	342.50	337	340.60	445	430
				363.75		

Τρέχουσα ἀξία

1902	198 1/2	191 3/8	215	157 1/4	200 1/4	208 7/8
1907	262	253 1/2	252 3/8	194 3/4	238 3/8	246 3/4
1912	299 3/8	294 1/4	271 5/8	249 1/8	293 5/8	288 3/8

Ἡ ὑγίης οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους προκύπτει καὶ ἐκ τῶν λογαριασμῶν τῆς Τραπεζῆς, οἵτινες ἐξελλίσσονται ὡς ἑξῆς :

Ἐνεργητικὸν Διαθέσιμ. ἑσωτερικοῦ καὶ ἑξωτερικοῦ	1897	1901	1905	1908	1910	1912
Βραχυπρόθεσμοι τοποθετήσεις	8.6	14.5	28	44.7	51.5	121.1
	26	53.8	61.5	86.6	75.4	75.6

Μακροπρόθεσμοι τοποθετήσεις	65.4	87.9	100.9	115.3	117.1	130.8
Όμολογ. Έθνικ. Δανείων και Δά- νεια Δημοσίου	149.9	142.9	131.5	186.9	135	127.2
Σύνολα Δρχ.	249.9	299.1	321.9	383.5	379	454.7
Παθητικόν	1897	1901	1905	1908	1910	1912
Κυκλοφορία τρη- γραμματίων	134.4	141.8	127	129	133.3	126.4
Καταθέσεις ὄψε- ως και λοιπαι ὑπο- χρεώσεις	8.4	27.	46.6	43.6	61.5	80.9
Ταμειντήριον	1.8	2.7	5.2	11.2	17.3	25.
Καταθέσεις προ- θεσμίας και λοι- παι ὑποχρεώσεις	85.4	102.1	148.1	190.1	177.8	186.4
Σύνολον Δρχ.	230	273.6	326.9	374.9	389.9	418.7
Μέρισμα	90	165	180	200	200	200
Τρέχουσα τιμὴ Μετοχῶν	2445	3887	3836	3897	3837	4262

Κατὰ τὴν ὡς ἄνω 15ετῆ περίοδον παρουσιάζεται ἡ ἐξῆς πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς.

15πλασιασμός τῶν διαθεσίμων, 3πλασιασμός τῶν βραχυ-
προθέσμων τοποθετήσεων. Τοῦναντίον αἱ κρατικαὶ ὀφειλαὶ
παρουσιάζονται μειωμέναι ἀπὸ Δρχ. 149.9 ἑκατ. εἰς Δρχ.
127.2. Τὸ σύνολον τῶν ἄνω ἐργασιῶν ἀνέρχεται κατὰ Ἰού-
νιον 1912 εἰς Δρχ. 454.7 ἔναντι Δρχ. 249.9 ἑκατ. κατὰ
Δεκέμβριον 1897. Ἡ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια κυκλοφορία
παρουσιάζεται ἐν τῷ συνόλῳ ὡσαύτως μειωμένη ἀπὸ Δρχ.
134.4. κατὰ τὸ 1897 εἰς Δρχ. 126.4 ἑκατ. κατὰ Ἰούνιον
1912. Περιλαμβάνονται τραπεζικὰ γραμμάτια τύπου ΓΧΜΒ
Δρχ. 35.000.000. Τὰ διὰ λογαριασμόν τῆς Κυβερνήσεως
τραπεζικὰ γραμμάτια ἀνήρχοντο εἰς Δρχ. 61.778.575 ἔναντι
Δρχ. 94.000.000 κατὰ Δεκέμβριον 1897. Ἐπίσης εὑρίσκοντο
ἐν κυκλοφορίᾳ ἀργυρᾶ κέρματα Δρχ. 1 καὶ Δρχ. 2 ἀξίας
Δρχ. 11.000.000 περίπου (ἔναντι συνόλου ποσοῦ Δρχ.
14.000.000). Τὸ μεταλλικὸν καὶ τὰ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δια-

θέσιμα τοῦ τε Νόμου καὶ τῆς Τραπεζῆς ἀντικρύζουσι σχεδὸν ἕξ ὀλοκλήρου τὴν κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ παθητικὸν αἰ καταθέσεις καὶ αἰ λοιπαὶ ὑποχρεώσεις ἔχουν ὑπερτριπλασιασθῆ. Παραλλήλως πρὸς τὸ εἰς χρυσὸν λαχειοφόρον δάνειον, τοῦ ὁποίου κατωρθώθη ὁ περιορισμὸς τοῦ τόκου ἀπὸ 4 % εἰς 3 % συνωμολογήθη κατὰ τὸ 1904 τὸ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια λαχειοφόρον Δάνειον τῆς Τραπεζῆς Δρχ. 20.000.000 πρὸς 2 1/2 %.

Κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον ἐγένετο ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐνεργητικοῦ δι' ἀποσβέσεων καὶ κρατήσεων, τὸ δὲ ἀποθεματικὸν ἀνῆλθεν ἀπὸ Δρχ. 11.500.000 εἰς Δρχ. 13.500.000.

Ὁ ἀείμνηστος Στέφανος Στρέϊτ ἐν συμπράξει συνεργατῶν, οἳ οἱ διάδοχοί του διοικηταὶ Ἰωάννης Βαλαωρίτης καὶ Ἰωάννης Εὐταξίας, κατόρθωσαν νὰ ἐξυγιάνουν τελείως τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Τραπεζῆς. Τὸ μέροςμα ἔφθασε, παρ' ὅλην τὴν συντηρητικὴν πολιτικὴν τῶν ἰδυνόντων ἵνα ὑπάρχωσι κρατήσεις ἱκαναὶ ὅπως ἀντικρύσωσι πᾶν ἐνδεχόμενον, ἀπὸ Δρχ. 90 εἰς Δρχ. 200 ἑτησίως, διατηρηθὲν εἰς αὐτὸ τὸ ἐπίπεδον καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν πενταετίαν τῆς περιόδου ταύτης.

Εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου ταύτης ἡ Τράπεζα — συμπληρωθείσης τῆς πανοπλίας της διὰ τοῦ νόμου, ΓΧΜΒ' — εὐρέθη εἰς ἀκμὴν, ἣν οὐδέποτε πρότερον εἶχεν ἀποκτήσῃ. Ὑπὸ αἰσιωτέρους οἰωνοὺς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν μεγάλην περίοδον τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς ὁ πρόδρομος τῶν μετέπειτα κοσμοϊστορικῶν γεγονότων.

ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ